

COMPETÈNCIA LECTORA

La competència lectora és a la base de molts dels aprenentatges que realitzem al llarg de la vida i un requisit indispensable per participar en bona part dels àmbits de la vida a la societat lletrada del segle XXI.

El conjunt de formacions associades al voltant d'aquesta competència tenen com a un dels seus objectius estratègics la millora de l'èxit escolar de tot l'alumnat. I ho fa potenciant el desenvolupament de l'hàbit lector dels infants i joves, així com el desenvolupament de la lectura sistemàtica en totes les àrees i matèries del currículum al llarg de tota l'escolaritat bàsica, amb la finalitat de millorar la competència lingüística, base de tots els aprenentatges.

A QUI VA ADREÇAT

Centres públics i concertats

ETAPA

Educació infantil, primària i secundària

DURADA

Un trimestre o un curs, dependrà de la modalitat escollida.

CONTEXT

Per assolir aquest objectiu estratègic el Departament d'Educació posa a disposició dels centres orientacions, pautes, assessorament i formació als professors, als equips directius i a les famílies amb la finalitat d'incorporar i sistematitzar estratègies lectores que facilitin l'accés a tots els aprenentatges.

La distribució dels diferents continguts està dissenyada per tal que l'assessorament i la formació s'adeqüin al màxim a les necessitats metodològiques i organitzatives dels centres.

OBJECTIUS GENERALS

- Millorar la competència comunicativa de l'alumnat.
- Millorar la competència lectora per augmentar el rendiment acadèmic de tots els alumnes i afavorir així l'èxit educatiu.
- Aconseguir que els infants i joves, com a protagonistes del seu aprenentatge, assumeixin responsabilitats, mostrin iniciativa i adquireixin capacitat per accedir a la informació i al coneixement de manera autònoma, fent de la lectura l'eina per a l'aprenentatge en totes les àrees i matèries del currículum.
- Formar bons lectors que gaudeixin de la lectura.

A QUI VA ADREÇAT

- Educació Infantil
- Educació Primària
- Educació Secundària

DURADA

Depenent de la modalitat (a nivell de centre o a nivell individual) pot ser d'un trimestre, dos o un de tot el curs escolar.

El centre pactarà el calendari amb l'ALIC (Assessor/a de Llengua Interculturalitat i Cohesió Social)

DESCRIPCIÓ DE LES DIFERENTS OPCIONS I PROPOSTES FORMATIVES

Actualment s'ofereixen les següents propostes formatives:

- **ESTRATÈGIES DE LECTURA** (primària i secundària)
- **TEMPS DE LECTURA** (primària i secundària)
- **NIVELLS DE COMPRESIÓ LECTORA** (secundària)
- **COMPETÈNCIA LECTORA I APRENTATGE** (secundària)
- **FLUÏDESA LECTORA** (primària i secundària)
- **LLEGIR PER ESCRIURE** (infantil i primària)
- **APRENTATGE INICIAL DE LA LECTOESCRITURA** (infantil i primària)

ESTRATÈGIES DE LECTURA (Primària i Secundària)

El seminari pretén compartir un model d'ensenyament que es basa en el comportament d'un lector expert. Ofereix l'oportunitat de reflexionar sobre l'ensenyament i aprenentatge de les estratègies de lectura i d'analitzar les seqüències d'intervenció docent.

Els **continguts** són:

- **Càpsula introductòria**
 - El procés lector.
 - Nivells de lectura
 - L'ensenyament explícit de les estratègies vinculades al procés lector. L'ensenyament recíproc.
 - Tallers de lectura
- **Càpsules d'estratègies lectores:** predir, inferir, visualitzar, fer connexions, resumir, fer-se preguntes, visualitzar, resumir, reorganitzar i integrar reparar la comprensió.

A Primària es concreta en:

- **ELP1** El procés lector i les estratègies de comprensió lectora (primària). Formació en centre: assessorament; 21 hores

A Secundària té quatre modalitats:

- **ELS1** Estratègies de lectura (secundària). Formació en centre: taller; 11h
- **ELS2** Estratègies de lectura (secundària). Formació en centre: taller; 16h
- **ELS3** Estratègies de lectura (secundària). Formació en centre: taller; 24h
- **ELS4** Estratègies de lectura (secundària). Formació en centre: assessorament; 30h

ELS				
ELS 1	1 càpsula optativa + càpsula introductòria (2 estratègies) 	8 h presencials 4 sessions de 2h	3h de treball individual	11 h de certificació
ELS 2	2 càpsules optatives + càpsula introductòria (4 estratègies) 	12 h presencials 6 sessions de 2h	4h de treball individual	16 h de certificació
ELS 3	3 càpsules optatives + càpsula introductòria (6 estratègies) 	16 h presencials 8 sessions de 2h	8h de treball individual	24 h de certificació
ELS 4	4 càpsules optatives + càpsula introductòria (8 estratègies) 	20 h presencials 10 sessions de 2h	10h de treball individual	30 h de certificació

TEMPS DE LECTURA (Primària i Secundària)

Seminari que proporciona estratègies pels docents per tal que apliquin a l'aula diferents activitats que ajudin a desenvolupar l'hàbit lector fomentant la lectura sistemàtica en qualsevol suport, aprenent a reflexionar sobre el que s'ha llegit, sabent-ho explicar mitjançant evidències orals o escrites i sabent-ho compartir. És una formació en centre.

Continguts:

- Parlar de la lectura : Dinàmiques (club de lectura, tertúlia literària),
- Itineraris lectors (tutories de lectura), Piràmide de lectura...
- Temps per llegir: selecció de textos o la tria de llibres, tipus de lectura: lectura en veu alta, LSS...
- Organització del Temps de lectura : exemples
- Avaluació del temps de lectura

A primària:

- **TLP1:** Temps de lectura a primària (CM-CS). Formació en centre. Assessorament 21 hores.

A secundària:

- **TSLP2:** Temps de lectura a secundària (ESO).Formació individual: Seminari; 15 hores.

TSL				
TSL	3 sessions		9 h presencials 3 sessions de 3 h	6h de treball individual 15 h de certificació

NIVELLS DE COMPRENSIÓ LECTORA (Secundària)

És una formació en centre.

Continguts:

- Procés lector
- Proves de competència lectora
- Habilitats cognitives,
- Les bones preguntes.
- Nivells de comprensió: Comprensió reorganitzativa, inferencial, literal i crítica.

NCS: Nivells de lectura (secundària). Formació en centre.: taller; 12 hores.

NCS				
NCS	3 sessions 	9 h formació presencial 3 sessions de 3 h	3 h de treball individual	12 h de certificació

COMPETÈNCIA LECTORA I APRENTATGE A L'ESO

Què són les càpsules?

- Tallers de centre de temàtica monogràfica
- El centre tria el tema que vol aprofundir
- Format pràctic basat en les activitats de lectura que fa el centre.

Estructura de la formació

OPCIÓ	FÓRMULA DE FORMACIÓ EN CENTRE	SESSIONS	HORES PRESENCIALS	HORES QUE SE CERTIFIQUEN	TEMES QUE ES TRACTEN
1	Taller	3	9h	15h	Introducció + 1 tema
2	Assessorament	5	15h	25h	Introducció + 2 temes
3	Assessorament	7	21h	30h	Introducció + 3 temes
4	Assessorament	9	27h	40h	Introducció + 4 temes

Temes de les càpsules

La lectura a les matèries. Càpsula comuna d'una sola sessió

Funcions de la lectura a les matèries
Activació de coneixements previs
Tria i adequació textual
Dossiers per a la reflexió

La lectura autònoma

La lectura d'estudi
Els nivells de lectura
Aprendre a fer i respondre bones preguntes
Estratègies de lectura: resumir i reorganitzar la informació

El llenguatge de les matèries

El llenguatge acadèmic
El treball del lèxic
El text expositiu
Paràgrafs i marcadors textuais
Gèneres discursius

Parlar de la lectura

La conversa entorn del text
Estructures de lectura cooperativa
Dinàmiques lectores
Ajudes a l'alumne: modelatge, lectura guiada, suport entre iguals, referents d'aula

Llegir textos reals

La lectura crítica
Selecció i contrast de les fonts
Qüestions socialment vives i controvèrsies sociocientífiques

Cercar informació a la xarxa

Lectura multimodal
Lectura en pantalla
Cerca d'informació

FLUÏDESA LECTORA (Primària i Secundària)

- **FLP1:** Fluïdesa lectora (primària); Formació en centre: assessorament; 21 hores

LLEGIR PER ESCRIURE (Educació infantil i Primària)

- **LES1:** Llegir per escriure. Formació en centre: assessorament; 21 hores

APRENTATGE INICIAL DE LA LECTOESCRITURA (infantil i cicle inicial de primària)

AIL2: La planificació de les activitats de lectura el EI i CI. Formació en centre: assessorament 21 hores.

AIL3: L'ensenyament de la comprensió lectora. Formació en centre: assessorament 21 hores.

AIL4: El procés d'aprenentatge de la lectura, de la descoberta de les lletres a l'autonomia en la descodificació. Formació en centre: assessorament 21 hores.

QUÈ SE N'ESPERA

S'espera que el programa hagi contribuït a fomentar canvis metodològics i millora de les pràctiques educatives en la dimensió de la competència lectora.

Per a l'alumnat:

- Incorporar l'autoavaluació com a estratègia d'aprenentatge que els permeti autoregular el procés de comprensió.
- Incrementar l'estona de dedicació a la lectura i el nombre de llibres llegits al llarg de l'any.
- Incorporar la reflexió sobre què i com s'ha après, explicitant les estratègies de lectura que s'utilitzen.

Per al professorat:

- Planificar les unitats didàctiques desenvolupant les estratègies metodològiques d'acord amb l'evolució dels aprenentatges dels seus alumnes.
- Incorporar l'avaluació com a eina del mateix procés d'ensenyament.
- Articular els objectius de les activitats a partir d'allò que els alumnes hauran de demostrar que han après.

Per als centres educatius:

- Incorporar la lectura i les estratègies de comprensió lectora en totes les àrees.
- Establir una estratègia de centre adequada a les necessitats diagnosticades a partir dels resultats d'avaluació interna i externa, i complementada amb les avaluacions generals del sistema.

Per a les famílies:

- Trobar una estona diària (de 10 a 20 minuts) per llegir amb els infants o llegir al seu costat per reforçar els hàbits de bon lector i la lectura autònoma.

- Conèixer la metodologia de l'aprenentatge de la lectura a l'escola.
- Aplicar les orientacions de com poden contribuir a fer dels seus fills uns bons lectors.

CONTACTE

Mariona Grau Ribó
Assessora de l'Equip LIC
mgrau252@xtec.cat

Francesc Vila i Batallé
Director de l'Equip LIC
fvila.ceb@gencat.cat